II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

SPRENDIMAI

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. lapkričio 12 d.

dėl 300 mln. EUR paskolos, kurią Italija skyrė bendrovei *Alitalia* Nr. C 26/08 (*ex* NN 31/08)

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 6743)

(Tekstas autentiškas tik italų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/155/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprašiusi suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas pagal minėtus straipsnius [1] ir atsižvelgdama į šias pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) Per 2008 m. balandžio 23 d. posėdį Italijos valdžios institucijos Komisijai pranešė, kad 2008 m. balandžio 22 d. Italijos ministrų taryba 2008 m. balandžio 23 d. dekretu-įstatymu Nr. 80 [2] patvirtino 300 mln. EUR paskolos skyrimą bendrovei *Alitalia*.

(2) Komisija, prieš įvykdant sprendimą skirti minėtą pagalbą negavusi Italijos valdžios institucijų pranešimo, 2008 m. balandžio 24 d. raštu (Nr. D/422119) šių institucijų paprašė patvirtinti, kad tokia paskola tikrai suteikta, ir pateikti visus duomenis, kurie gali būti reikalingi įvertinant šią priemonę remiantis Sutarties 87 ir 88 straipsniais, be to, sustabdyti minėtos paskolos skyrimą ir pranešti Komisijai apie priemones, kurių imtasi norint įgyvendinti Sutarties 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą įsipareigojimą.

(3) Be to, šiame rašte Komisija Italijos valdžios institucijoms priminė įsipareigojimą pranešti apie bet kokį projektą, susijusį su pagalbos skyrimu ar jos keitimu, ir numatytos priemonės neįgyvendinti tol, kol Komisija šios priemonės tyrimo procedūroje nepriims galutinio sprendimo.

(4) 2008 m. gegužės 7 d. raštu Italijos valdžios institucijos paprašė pratęsti terminą, kuris joms buvo suteiktas atsakyti į 2008 m. balandžio 24 d. Komisijos raštą; į šį prašymą Komisija atsakė 2008 m. gegužės 8 d. raštu (Nr. D/423186) Italijos valdžios institucijų prašydama pateikti atsakymą 2008 m. gegužės 30 d.

(5) 2008 m. gegužės 30 d. raštu Italijos valdžios institucijos atsakė į 2008 m. balandžio 24 d. Komisijos raštą. Šiame rašte Italijos valdžios institucijos pranešė Komisijai apie 2008 m. gegužės 27 d. priimtą dekretą-įstatymą Nr. 93 [3], kuriuo bendrovei *Alitalia* numatoma galimybė minėtos paskolos sumą įskaityti į nuosavą kapitalą.

---

[1] OL C 184, 2008 7 22, p. 34.

[2] *Decreto-legge n° 80, Misure urgenti per assicurare il pubblico servizio di trasporto aereo* (*Oficial Gazette of the Italian Republic No 97*, 2008 4 24).

[3] *Decreto-legge n° 93, Misure urgenti per assicurare il pubblico servizio di trasporto aereo* (*Oficial Gazette of the Italian Republic No 97*, 2008 5 28).

(6) Komisijai buvo pateikti keli skundai, visų pirma iš įvairių oro linijų bendrovių, dėl bendrovei *Alitalia* Italijos Vyriausybės skirtos 300 mln. EUR paskolos.

(7) 2008 m. birželio 12 d. raštu (Nr. D/203822) Komisija Italijos valdžios institucijoms pranešė apie savo 2008 m. birželio 11 d. sprendimą pradėti Sutarties 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą. Šiame sprendime Komisija Italiją ir kitas suinteresuotąsias šalis paragino per nustatytą laikotarpį pateikti savo pastabas. Sprendimas paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([4]).

(8) 2008 m. liepos 12 d. raštu (Nr. A/509783) Italijos valdžios institucijos pateikė Komisijai savo pastabas. Be to, Komisija gavo 5 suinteresuotųjų šalių pastabas, kurias 2008 m. rugsėjo 3 d. raštu (Nr. D/433031) perdavė Italijos valdžios institucijoms. Suinteresuotųjų šalių sąrašas pridedamas prie šio sprendimo.

(9) Italijos valdžios institucijos komentarų dėl suinteresuotųjų šalių pateiktų pastabų nepateikė.

2. PAGALBOS APRAŠYMAS

(10) Per 2008 m. balandžio 23 d. posėdį Italijos valdžios institucijos perdavė Komisijai minėtą dekretą-įstatymą Nr. 80, kuriuo Italijos valstybė 300 mln. EUR paskolą skyrė bendrovei *Alitalia*, kurios 49,9 % akcijų priklauso valstybei.

(11) Remiantis šio dekreto-įstatymo konstatuojamosiomis dalimis:

„Atsižvelgiant į bendrovės *Alitalia* finansinę padėtį […], tokią, kokia ji buvo pagal rinkai pateiktus duomenis, ir jos kaip vežėjos, teikiančios didžiausią dalį oro transporto viešųjų paslaugų, reikšmę sujungiant šalies teritoriją ir Europos Sąjungai nepriklausančias šalis bei minėtomis susisiekimo linijomis užtikrinant keleivių ir prekių vežimą iš ir į regionų vartotojų centrus;

atsižvelgiant į ypatingą ir neatidėliotiną poreikį dėl viešosios tvarkos ir teritorinio vientisumo užtikrinti minėtą oro transporto viešąją paslaugą bendrovei *Alitalia* […] iš valstybės lėšų rinkos sąlygomis skiriant trumpalaikę paskolą tokiam laikotarpiui, kuris būtinas siekiant nepakenkti veiklos tęstinumui tol, kol bus išrinkta nauja Vyriausybė, kuri turėtų imtis iniciatyvos, kad bendrovės liberalizavimo procesas būtų atnaujintas ir užbaigtas.“

(12) Siekiant atsižvelgti į skubų likvidumo poreikį, šio dekreto-įstatymo pirmuoju straipsniu bendrovei *Alitalia* leidžiama suteikti 300 mln. EUR paskolą, kuri turi būti grąžinta per kuo trumpesnį laikotarpį, t. y. nuo trisdešimtos dienos po jos akcinio kapitalo perleidimo iki 2008 m. gruodžio 31 d. Be to, šiame straipsnyje nustatyta, kad nagrinėjamai paskolai taikoma palūkanų norma, lygi Komisijos nustatytai orientacinei normai ir visų pirma iki 2008 m. birželio 30 d. normai, nurodytai Komisijos pranešime apie susigrąžinamos valstybės pagalbos palūkanų normas bei orientacines ir diskonto normas, taikomas 25 valstybių narių nuo 2008 m. sausio 1 d. ([5]), o nuo 2008 m. liepos 1 d. – normai, nurodytai Komisijos komunikate dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo ([6]).

(13) 2008 m. gegužės 30 d. raštu Italijos valdžios institucijos pranešė Komisijai apie Italijos Vyriausybės priimtą dekretą-įstatymą Nr. 93, kuriuo bendrovei *Alitalia* numatoma galimybė suteiktos paskolos sumą įskaityti į nuosavą kapitalą, kad būtų galima padengti nuostolius (žr. minėto dekreto-įstatymo 4 straipsnio 3 dalį). Tai leistų bendrovei išsaugoti turimo kapitalo dydį išvengiant, kad dėl nuostolių akcinis kapitalas ir rezervai nesumažėtų žemiau leistinos ribos ir kad dėl to nebūtų pradėta nemokumo procedūra („*procedura concorsuale*“) ir pasiekti, kad išliktų reali privatizavimo galimybė.

(14) Paskolos grąžinimo būdai, nustatyti dekrete-įstatyme Nr. 80, galioja ir pagal dekretą-įstatymą Nr. 93, išskyrus paskolai taikomą palūkanų normą, kuri padidinta 1 % (žr. dekreto-įstatymo Nr. 93 4 straipsnio 1 ir 2 dalis), ir tai, kad bendrovės likvidavimo atveju aptariama suma bus grąžinta tik po to, kai solidariai ir proporcingai akciniam kapitalui bus sumokėta visiems kitiems kreditoriams (žr. dekreto-įstatymo Nr. 93 4 straipsnio 4 dalį).

([4]) OL C 184, 2008 7 22, p. 34.

([5]) OL C 319, 2007 12 29, p. 6.

([6]) OL C 14, 2008 1 19, p. 6.

3. PRIEŽASTYS, DĖL KURIŲ PRADĖTA OFICIALI TYRIMO PROCEDŪRA

(15) 2008 m. birželio 11 d. sprendime Komisija pabrėžė, kad nagrinėjama priemonė yra Italijos valstybės suteikta paskola, kurios suma gali būti įskaityta į bendrovės *Alitalia* nuosavą kapitalą ([7]) (toliau – priemonė).

(16) Dėl nagrinėjamos priemonės laikymo pagalba Komisija pareiškė abejonių dėl to, ar taikydama minėtą priemonę bendrovei *Alitalia* Italijos valstybė nepasielgė kaip suinteresuotas, struktūrinę, bendrąją ar sektoriaus politiką įgyvendinantis akcininkas, kuriam rūpi ilgalaikės investuoto kapitalo rentabilumo perspektyvos, o ne kaip paprastas investuotojas.

(17) Tokiomis aplinkybėmis Komisija, visų pirma remdamasi turima informacija, manė, kad nagrinėjama priemonė, kad ir kaip būtų panaudotos atitinkamos lėšos, bendrovei *Alitalia* suteikia ekonominį pranašumą, kurio ji neturėtų įprastomis rinkos sąlygomis. Toks vertinimas grindžiamas finansine bendrovės padėtimi ir nagrinėjamos priemonės taikymo sąlygomis bei aplinkybėmis.

(18) Be to, Komisija pareiškė abejonių dėl priemonės suderinamumo su bendrąja rinka. Šiuo požiūriu ji, remdamasi šiame procedūros etape turima informacija, visų pirma manė, kad nagrinėjama priemonė negali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka pagal Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (toliau – 2004 m. gairės) ([8]). Komisija priminė, kad bendrovei *Alitalia* jau buvo skirta restruktūrizavimo ir sanavimo pagalba.

(19) Todėl Komisija nusprendė pradėti oficialią tyrimo procedūrą, kad galėtų išsklaidyti savo abejones dėl nagrinėjamos priemonės laikymo pagalba ir dėl jos suderinamumo su bendrąja rinka.

4. ITALIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ KOMENTARAI

(20) Savo pastabose Italijos valdžios institucijos užtikrina, kad nagrinėjama priemonė nėra valstybės pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

(21) Šiuo požiūriu jos mano, kad Italijos valstybė pasielgė kaip akcininkė, siekianti įmonei, kurioje ji turi akcijų, užtikrinti finansinius išteklius, reikalingus per trumpą laikotarpį patenkinti likvidumo poreikį. Todėl įprastos akcininkės paskola, kurią suteikė Italija, yra tik trumpalaikis valstybės įtaką bendrovėje padidinantis finansavimas, kurį būtų skyręs struktūrinę, bendrąją ar sektoriaus politiką įgyvendinantis suinteresuotas akcininkas, kuriam rūpi ilgalaikės investuoto kapitalo rentabilumo perspektyvos, o ne kaip paprastas investuotojas. Tokiomis aplinkybėmis šiuo atveju taikoma palūkanų norma suderinama su bendrovės finansavimo pobūdžiu ir tikslais. Nors toks finansavimas dažniausiai vadinamas neatlygintinu, šiuo konkrečiu atveju jis laikomas atlygintinu atsižvelgiant į skolintojo padėtį ir nustatant tokį palūkanų normos lygį, kuris sudarytų sąlygas tiesioginei ir atitinkamai ekonominei kapitalo grąžai.

(22) Dėl Komisijos tvirtinimo, kad abejonės dėl nagrinėjamos priemonės laikymo pagalba pagrįstos tuo, kad ji priimta tuo pačiu metu, kai buvo atsiimtas bendrovės *Alitalia* 2008 m. kovo 14 d. pateiktas pasiūlymas pirkti, ir tuo, kad nėra įrodymų dėl „tikrų ir tiesioginių perspektyvų, kad bendrovę *Alitalia* pirks kitas investuotojas“, Italija primena, kad priežastys, dėl kurių privatizavimo procesas su *Air France-KLM* grupe nebuvo baigtas, jau patikslintos. Vis dėlto, Italijos valdžios institucijų manymu, šio proceso neįgyvendinimas neprieštarauja privatizavimo projektui tokiomis sąlygomis, kurios padidina bendrovės turtą likusią vertę išsaugant akcininkams.

(23) Be to, po 2008 m. gegužės 30 d. sekę įvykiai leidžia manyti, kad šiuo būdu vis dar galima racionaliai pasinaudoti. Šiomis aplinkybėmis Italijos valdžios institucijos remiasi 2008 m. birželio 9 ir 10 d. pasirašyta sutartimi, kuria bendrovė *Alitalia* įpareigojo banką *Intesa Sanpaolo S.p.A.* (toliau – *Intesa Sanpaolo*) remti pasiūlymus ir jų ieškoti Ekonomikos ir finansų ministerijai, kaip bendrovės *Alitalia* akcininkei, ir bendrovei *Alitalia*, siekiant, kad vienas ar keli pramonės ar finansiniai investuotojai, suinteresuoti dalyvauti bendrovės *Alitalia* sanavimo, plėtros ir stiprinimo procese visų pirma kapitalizavimo būdu, ilgam laikui imtųsi bendrovės kontrolės. Šis šiuo metu vykdomas įgaliojimas suteiktas 60 dienų ir bendrovės prašymu gali būti pratęstas 30 dienų.

(24) Italijos valdžios institucijos taip pat užtikrina, kad priemonė bet kokiu atveju yra suderinama su bendrąja rinka pagal 2004 m. gaires.

([7]) Šiame sprendime nagrinėjama priemonė grindžiama minėtais dekretais-įstatymais Nr. 80 ir Nr. 93.
([8]) OL C 244, 2004 10 1, p. 2.

(25) Pirma, bendrovė *Alitalia* yra sunkumus patirianti įmonė pagal minėtų gairių nuostatas. Antra, nagrinėjama priemonė yra atšaukiamas veiksmas, suderinamas su 2004 m. gairių reikalavimais, pagal kuriuos sanavimo pagalba savo pobūdžiu būtinai turi būti laikina ir negali būti struktūrinė priemonė.

(26) Trečia, bendrovės privatizavimo procesas ir nagrinėjama priemonė, priimta siekiant įgyvendinti šį procesą, yra suderinami su 2004 m. gairių 25 punkto b dalies reikalavimais. 300 mln. EUR paskola paprasčiausiai užtikrina bendrovės pastovumą, bet nesudaro galimybės oro transporto rinkoje įgyvendinti konkurencingumo strategijų, kurios galėtų turėti ekonominių pasekmių.

(27) Ketvirta, dėl Komisijos teiginio, kad „valstybė neįvykdė įsipareigojimo daugiausia per šešis mėnesius nuo priemonės įgyvendinimo dienos pateikti restruktūrizavimo planą“ ([9]) (2004 m. gairių 25 punkto c dalis), Italijos valdžios institucijos teigia, kad plano parengimas yra bendrovės privatizavimo proceso dalis, apie kurį Italija išsamiai paaiškino savo 2008 m. gegužės 30 d. rašte. Tokiomis aplinkybėmis Italijos valdžios institucijos primena, kad, remiantis alternatyvia prielaida, jog bus grąžinta visa paskola, dekrete-įstatyme Nr. 93 nustatyta, kad grąžinta būtinai turi būti per trumpiausią terminą – nuo trisdešimtos dienos po Ekonomikos ir finansų ministerijos turimo viso kapitalo perleidimo, t. y. visiško kontrolės praradimo dienos, iki 2008 m. gruodžio 31 d. Todėl Italijos valdžios institucijos daro išvadą, kad kalendorinis planas iš tikrųjų buvo pateiktas nagrinėjamos priemonės priėmimo metu ir kad jis šiuo požiūriu iš esmės atitinka 2004 m. gairių reikalavimus.

(28) Penkta, pagal 2004 m. gairių 25 dalies d punktą nagrinėjamos paskolos suteikimas buvo būtinas dėl skubių bendrovės likvidumo poreikių, susijusių su objektyviais ekonominiais sunkumais, kuriuos, beje, Komisija pripažino savo 2008 m. birželio 11 d. sprendime (žr. šio sprendimo 18–20 konstatuojamąsias dalis). Šiuo klausimu Italijos valdžios institucijos primena, kad paskola skirta tik trumpam laikui užtikrinti bendrovės *Alitalia* pastovumą ir nuosavybę, siekiant sėkmingai įgyvendinti privatizavimo procesą. Bendra 300 mln. EUR pagalbos suma yra tokia, kokia būtinai reikalinga, ir yra proporcinga šiems įgyvendinamiems tikslams, kaip, beje, įrodo bendrovės ekonominės ir finansinės padėties apibūdinimas Italijos 2008 m. gegužės 30 d. Komisijai pateiktame rašte (žr. 6–9 p.).

(29) Pagaliau šešta, principo, pagal kurį pagalba gali būti skiriama tik vieną kartą, nustatyto 2004 m. gairių 25 dalies e punkte, taikymas ypatingomis šio konkretaus atvejo aplinkybėmis yra suderinamas.

(30) Nors bendrovei *Alitalia* jau buvo skirta restruktūrizavimo pagalba, susijusi su pusiausvyros išlaikymo planu 1996–2000 m. laikotarpiui, ir 2004 m. sanavimo pagalba, iš tikrųjų galima būtų nesilaikyti principo, pagal kurį pagalba gali būti skiriama tik vieną kartą. Šiuo klausimu Italijos valdžios institucijos remiasi 2004 m. gruodžio 1 d. Komisijos sprendimu dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija planuoja suteikti *Bull* bendrovei ([10]) (toliau – *Bull* sprendimas).

(31) Italijos valdžios institucijos primena, kad principas, pagal kurį pagalba gali būti skiriama tik vieną kartą, taikomas siekiant išvengti, kad pakartotinė valstybės pagalba tam tikroms įmonėms palaikytų „bendrovės *status quo*, leistų atidėti tai, kas neišvengiama ir tuo pat metu leistų perkelti pramoninių ir socialinių problemų naštą kitiems, veiksmingesniems gamintojams ar kitoms valstybėms narėms“ (2004 m. gairių 72 dalis). Galimybė netaikyti šio principo priklauso nuo pripažinimo, kad yra atvejų, kuomet šios detalės negali būti patikrintos, o tam pačiam pagalbos gavėjui per nustatytą laikotarpį skirtos įvairios pagalbos nepakanka tam, kad būtų laikoma, jog įmonė išliko „tik dėl pakartotinės valstybės paramos“ (Gairių 72 dalis).

(32) Šiuo požiūriu bendrovės privatizacija, kaip galima ir patikima išeitis, jos įgyvendinimo metu galėtų tapti tikru lūžiu, palyginti su dabartine padėtimi, susijusiu su bendrovės *Alitalia* pramoniniu valdymu, perduotu naujoms kontrolės struktūroms, ir dėl naujosios bendrovės narių ekonominių įnašų sudarytų galimybę veiksmingai atkurti bendrovės rentabilumą. Be to, Italijos valdžios institucijos pabrėžia, kad išorinių ir nenumatytų veiksnių, dėl kurių pailgėjo bendrovės *Alitalia* privatizavimo procesas, visuma neabejotinai gali būti laikoma nuo jos nepriklausančiomis, nenumatytomis ir ypatingomis aplinkybėmis pagal 2004 m. gairių 73 dalį.

5. **SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ KOMENTARAI**

(33) Penkios suinteresuotosios šalys pateikė Komisijai savo pastabas pagal Sutarties 88 straipsnio 2 dalį. Šių suinteresuotųjų šalių sąrašas pridedamas prie šio sprendimo.

(34) Dėl nagrinėjamos priemonės laikymo pagalba keturios suinteresuotosios šalys palaiko Komisijos poziciją šiuo klausimu, teigdamos, kad minėta priemonė yra pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

([9]) 2008 m. birželio 11 d. Komisijos sprendimas, minėtas 7 konstatuojamojoje dalyje.

([10]) OL L 342, 2005 12 24, p. 81.

(35) Bendrovės *British Airways* (BA) ir *Sterling Airlines* pabrėžia, kad be nagrinėjamos priemonės pagal Italijos įstatymus bendrovė *Alitalia* bankrutuotų. Bendrovė *Alitalia* pagal civilinės aviacijos taisykles prarastų oro vežėjo sertifikatą, todėl turėtų nutraukti veiklą.

(36) Bendrovė *Neos* pabrėžia, kad nagrinėjamai priemonei grąžinti taikomą palūkanų normą padidinus 100 orientacinės normos bazinių punktų visiškai neatsižvelgta į dėl šios priemonės suteikimo galimą pavojų Italijos valdžios institucijoms. Be to, bendrovė *Neos* palaiko Komisijos vertinimą jos 2008 m. birželio 11 d. sprendime dėl to, kad nagrinėjamos priemonės taikymo metu nebuvo bendrovės *Alitalia* privatizavimo perspektyvų. Šią aplinkybę iš tikrųjų patvirtina didelė įtampa, kuri rugpjūčio mėnesį vyravo tarp Italijos finansų ministerijos ir bendrovės valdybos dėl „įmonės veiklos tęstinumo“ ir jos pusmečio finansinės atskaitomybės patvirtinimo.

(37) Bendrovės BA ir *Sterling Airlines* primena, kad praeityje bendrovei *Alitalia* buvo taikomos panašios priemonės. Bendrovė *Ryanair* savo ruožtu apgailestauja, kad Komisija į 2008 m. birželio 11 d. pradėtos oficialios tyrimo procedūros sritį įtraukė tik nagrinėjamą priemonę, nes, jos nuomone, bendrovei *Alitalia* nuo 2005 m. lapkričio mėn. buvo taikyta ir kita neteisėta valstybės pagalba. Tų kitų priemonių tyrimas padėtų tyrimui, pagal kurį privatus investuotojas šio atvejo aplinkybėmis nebūtų sutikęs taikyti nagrinėjamą priemonę.

(38) Bendrovės *Neos* ir *Ryanair* pranešė apie konkurencijos iškraipymą dėl Italijos daugelį metų bendrovei *Alitalia* skiriamos pagalbos.

(39) Dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo su bendrąja rinka bendrovė BA mano, kad nagrinėjama priemonė yra sanavimo pagalba, todėl turėtų atitikti 2004 m. gairėse nustatytas sąlygas. Tačiau apie šią pagalbą nebuvo pranešta Komisijai prieš ją įgyvendinant, todėl ji neatitinka minėtų gairių sąlygų.

(40) Šiuo klausimu bendrovė BA pabrėžia, kad ši priemonė negalėjo būti skirta nepažeidžiant gairėse nurodyto principo, pagal kurį pagalba gali būti skiriama tik vieną kartą (2004 m. gairių 25 punkto e dalis), nes bendrovė *Alitalia* jau yra gavusi Komisijos patvirtintą restruktūrizavimo pagalbą. Bendrovė BA priduria, kad gairių 73 punkte nurodyto principo, pagal kurį pagalba gali būti skiriama tik vieną kartą, išimtis šiuo atveju nėra taikytina, nes bendrovė *Alitalia* nesusidūrė su nenumatytomis aplinkybėmis. Šiuo klausimu bendrovės BA ir *Sterling Airlines* patikslina, kad labai sudėtinga dabartinė ekonominė padėtis, su kuria susiduria aviacijos sektorius ir kuri visų pirma yra susijusi su naftos kainų augimu, daro poveikį visiems šio sektoriaus subjektams. Iš to bendrovė BA daro išvadą, kad bendrovė *Alitalia* neturėtų veiksmingai remtis šiuo argumentu, norėdama, kad būtų nesilaikoma 2004 m. gairėse nurodyto principo, pagal kurį pagalba gali būti skiriama tik vieną kartą. Poreikis finansuoti bendrovę susijęs su jos nesugebėjimu, neatsižvelgiant į valstybės pagalbą, kurią ji jau yra gavusi, tobulėti siekiant mažinti savo vidaus išlaidas.

(41) Be to, bendrovės BA manymu, nagrinėjama priemonė nėra finansavimas iš likvidumo paramos paskolų garantijų arba paskolų, bet turi kapitalo finansavimo, Italijos Vyriausybei užtikrinančio veiksmingą bendrovės kontrolę, požymių (Gairių 25 dalies a punktas).

(42) Dėl 2004 m. gairėse nurodytos sąlygos, susijusios su rimtais socialiniais sunkumais, bendrovė BA pabrėžia, kad bendrovės *Alitalia* nemokumas negali sukelti rimtų trukdžių keleiviams, nes yra konkurentų tiek nacionalinių, tiek tarptautinių skrydžių linijose. Neigiamas poveikis konkurentų padėčiai priklauso nuo bendrovės *Alitalia* išlaikymo rinkoje nepaisant jos finansinių sunkumų, jos linijų skaičiaus didinimo, visų pirma iš Romos ir Milano į Los Andželą, ir jos tarifų mažinimo. Tokie komerciniai sprendimai nebuvo racionalūs atsižvelgiant į jos finansinę padėtį ir įrodo jos norą didinti savo rinkos dalį konkurentų, negaunančių valstybės pagalbos, atžvilgiu (2004 m. gairių 25 dalies b punktas).

(43) Be to, nagrinėjama priemonė bendrovei *Alitalia* nebuvo suteikta nustatytam šešių mėnesių laikotarpiui, kaip reikalaujama 2004 m. gairėse (25 dalies c punktas).

(44) Galiausiai bendrovė BA pabrėžia, kad tokiai prekybos politikai būdingas įsipareigojimas dėl neesminių išlaidų, todėl negalima garantuoti, kad nagrinėjama pagalba apsiribos tokia suma, kurios reikia, kad įmonė nenutrauktų veiklos per tą laikotarpį, kuriuo leista teikti pagalbą, be to, reikalinga suma turėtų būti pagrįsta bendrovės likvidumo poreikiais dėl patirtų nuostolių (2004 m. gairių 25 dalies c punktas).

(45) Bendrovė *Ryanair* priekaištauja Komisijai, kad ji iki šiol nepaprašė neatidėliotinai panaikinti nagrinėjamą priemonę ir prašo, kad iš bendrovės *Alitalia* būtų pareikalauta neatidėliotinai grąžinti 300 mln. EUR, kuriuos jai skyrė Italija. Be to, bendrovė *Ryanair* pabrėžia, kad, priešingai nei teigia Italijos valdžios institucijos, negali būti remiamasi jokiais viešosios tvarkos ar teritorinio vientisumo motyvais, siekiant pateisinti nagrinėjamos priemonės taikymą bendrovei *Alitalia*. Šiuo klausimu bendrovė *Ryanair* remiasi kai kuriose linijose bendrovės *Alitalia* turimų rinkos dalių sumažinimu.

(46) *The European Travel Agents' and tour Operators' Associations* (ECTAA) ir *Guild European Business Travel Agents* (GEBTA) priešingai, mano, kad nagrinėjamos priemonės, siekiant išvengti bendrovės *Alitalia* bankroto, taikymas nesant keleivių apsaugą garantuojančių teisės aktų yra skirtas apsaugoti vartotojus atsižvelgiant į tokią bendrovės bankroto galimybę. ECTAA ir GEBTA priduria, kad nagrinėjamos paskolos suteikimas buvo vienintelė racionali išeitis siekiant išvengti bendrovės *Alitalia* bankroto ir padėti jos privatizavimo procesui. Atsižvelgiant į bendrovės atgaivinimo perspektyvas, kurios minimos spaudoje, šios paskolos suteikimas ekonomiškai yra pateisinamas siekiant pradėti visišką bendrovės *Alitalia* restruktūrizavimą tikintis būsimo pelno.

6. PRIMINIMAS APIE KOMISIJOS SPRENDIMUS DĖL BENDROVĖS *ALITALIA*

(47) Esamomis aplinkybėmis siekiant išnagrinėti aptariamą priemonę reikėtų priminti, kad anksčiau Komisija yra priėmusi tokius sprendimus dėl bendrovės *Alitalia*:

— 1997 m. liepos 15 d. Komisijos sprendimą dėl bendrovės *Alitalia* rekapitalizacijos ([11]): šiame sprendime Komisija manė, kad bendrovės *Alitalia* rekapitalizacija skiriant 2 750 mlrd. Italijos lirų kapitalą, jeigu laikomasi tam tikrų įsipareigojimų, yra su bendrąja rinka suderinama valstybės pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

— 2001 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimą dėl bendrovės *Alitalia* rekapitalizacijos ([12]): 1997 m. liepos 15 d. sprendimą panaikino Pirmosios instancijos teismas ([13]), todėl Komisija priėmė naują sprendimą dėl tos pačios rekapitalizacijos. Šiame sprendime Komisija priėjo prie tokios pat išvados kaip ir 1997 m. liepos 15 d. sprendime, t. y. kad bendrovės *Alitalia* rekapitalizacija yra su bendrąja rinka suderinama valstybės pagalba ([14]).

— 2002 m. birželio 19 d. Komisijos sprendimą Nr. C 54/96 ir N 318/02 – Dėl trečiosios bendrovei *Alitalia* skirtos restruktūrizacijos pagalbos dalies, 2001 m. liepos 18 d. patvirtintos Komisijos ir naujos 1,4 mlrd. EUR sumos rekapitalizacijos ([15]): šiuo sprendimu Komisija patvirtino minėtą trečią pagalbos dalį (129 mln. EUR) ir manė, kad nauja rekapitalizacija nėra valstybės pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

— 2004 m. liepos 20 d. Komisijos sprendimą Nr. 279/04 – Dėl skubių priemonių, skirtų bendrovės *Alitalia* struktūrinei pertvarkai ir atgaivinimui (sanavimo pagalba) ([16]): šiuo sprendimu Komisija leido skirti sanavimo pagalbą kaip valstybės garantiją 400 mln. EUR atgaivinimo paskolai ([17]).

— 2005 m. birželio 7 d. Komisijos sprendimą Nr. C 2/05 – Dėl bendrovės *Alitalia* gamybinio restruktūrizavimo plano ([18]): šiame sprendime Komisija manė, kad nagrinėjama priemonė nėra valstybės pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

7. PRIEMONĖS ĮVERTINIMAS SUTARTIES 87 STRAIPSNIO 1 DALIES ATŽVILGIU

(48) Pagal Sutarties 88 straipsnio 2 dalį pradėjusi oficialią tyrimo procedūrą ir atsižvelgdama į Italijos valdžios institucijų ir suinteresuotųjų šalių šiuo klausimu pateiktus argumentus, Komisija mano, kad nagrinėjama priemonė, t. y. bendrovei *Alitalia* suteikta paskola, kurios 300 mln. EUR suma gali būti įskaičiuota į bendrovės nuosavą kapitalą, yra su bendrąja rinka nesuderinama valstybės pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalies nuostatas ir yra neteisėta pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalies nuostatas.

7.1. Valstybės pagalbos buvimas

(49) Pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį „valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai“.

(50) Kad nacionalinė priemonė būtų laikoma valstybės pagalba reikia, kad ji atitiktų tokių sąlygų visumą: 1) aptariama priemonė turi suteikti pranašumą iš valstybinių išteklių; 2) šis pranašumas turi būti taikomas pasirinktinai; 3) nagrinėjama priemonė iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją ir daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ([19]).

(51) Reikėtų išdėstyti priežastis, kurios šiame etape Komisijai leidžia manyti, kad nagrinėjama priemonė atitinka visas šias sąlygas.

([11]) OL L 322, 1997 11 25, p. 44.
([12]) OL L 271, 2001 10 12, p. 28.
([13]) 2000 m. gruodžio 12 d. Teismo sprendimas, *Alitalia*/Komisija, T-296/97, Rink. p. II-3871.
([14]) Pirmosios instancijos teismas 2008 m. liepos 9 d. sprendimu atmetė bendrovės *Alitalia* pateiktą skundą dėl 2001 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimo, *Alitalia*/Komisija, T-301/01 (dar nepaskelbtas rinkinyje).
([15]) OL C 239, 2002 10 4, p. 2.
([16]) OL C 125, 2005 5 24, p. 7.
([17]) Bendrovė *Air One* pateikė skundą dėl šio sprendimo, kuris šiuo metu sprendžiamas Pirmosios instancijos teisme, paskelbimo negaliojančiu (byla T-344/02).
([18]) OL L 69, 2006 3 8, p. 1.
([19]) Žr., pavyzdžiui, *2006 m. sausio 10 d. Teismo sprendimą, Ministero dell'Economia e delle Finanze/Cassa di Risparmio di Firenze* (C-222/04, Rink. p. I-289, 129 punktas).

7.1.1. *Dėl pranašumo, suteikto iš valstybės išteklių*

(52) Viena vertus, reikėtų pabrėžti, kad nagrinėjama priemonė yra paskola, kurios suma gali būti įskaityta į bendrovės *Alitalia* nuosavą kapitalą ([20]) ir kurią šiai bendrovei Italijos valstybė suteikė tiesiogiai, todėl tai yra pervedimas iš valstybės išteklių. Be to, ši priemonė priskiriama Italijos valstybei, nes sprendimą dėl šios paskolos suteikimo, kurį vėliau papildė 2008 m. gegužės 27 d. dekretas-įstatymas Nr. 93, iš tikrųjų 2008 m. balandžio 22 d. priėmė Italijos ministrų taryba.

(53) Kita vertus, dėl ekonominio pranašumo reikėtų įvertinti, ar panašiomis aplinkybėmis privatus investuotojas būtų galėjęs investuoti tokio, kaip šiuo atveju, dydžio kapitalą. Šiuo klausimu Teismas patikslino, kad jei privataus investuotojo elgesys, su kuriuo turi būti lyginamas viešojo investuotojo, siekiančio ekonominės politikos tikslų, elgesys, nebūtinai yra toks kaip įprasto investuotojo, kuris kapitalą investuoja siekdamas per daugiau ar mažiau trumpą laiką padidinti rentabilumą, jis turi būti bent jau toks, kaip privačios kontroliuojančiosios bendrovės arba privačių įmonių grupės, įgyvendinančių struktūrinę, bendrąją ar sektoriaus politiką, kurioms rūpi ilgalaikės kapitalo rentabilumo perspektyvos ([21]).

(54) Be to, Teismas nusprendė, kad privatus dalininkas gali tikslingai investuoti kapitalą, reikalingą užtikrinti įmonės, kuri patiria laikinų sunkumų, išlikimą, bet, prireikus, po restruktūrizacijos gali tapti vėl rentabili. Vis dėlto, jei viešasis investuotojas investuoja kapitalą neatsižvelgdamas į rentabilumo, net ilgalaikio, perspektyvą, tokios investicijos turi būti laikomos pagalba pagal Sutarties 87 straipsnį ([22]).

(55) Be to, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką pagalbos taikymas ir jos dydis turi būti vertinami atsižvelgiant į pagalbos skyrimo metu buvusią padėtį ([23]).

(56) Šiuo konkrečiu atveju norint pritaikyti privataus investuotojo kriterijų ir minėtus principus reikėtų atsižvelgti į bendrovės *Alitalia* finansinę padėtį ir nagrinėjamos valstybės pagalbos ypatumus.

([20]) Šiame sprendime nagrinėjama priemonė pagrįsta minėtais dekretais-įstatymais Nr. 80 ir Nr. 93.

([21]) Žr. visų pirma 1994 m. rugsėjo 14 d. Teismo sprendimą, Ispanija/Komisija, C-278/92, C-279/92 ir C-280/92, Rink. p. I-4103, 20–22 punktai.

([22]) Žr., pavyzdžiui, 1991 m. kovo 21 d. Teismo sprendimą, Italija/Komisija, C-303/88, Rink. p. I-1433, 21 ir 22 punktai.

([23]) Žr., pavyzdžiui, 2005 m. spalio 19 d. Teismo sprendimą, *Freistaat Thüringen*/Komisija, T-318/00, Rink. p. II-4179, 125 paragrafas).

7.1.1.1. Bendrovės *Alitalia* finansinė padėtis

(57) Dėl bendrovės *Alitalia* finansinės padėties Komisija nustatė, kad nagrinėjamos paskolos suteikimo ir dekreto-įstatymo Nr. 93 priėmimo metu ji patyrė didelių sunkumų. Iš tikrųjų bendrovė *Alitalia* užregistravo 626 mln. EUR konsoliduotųjų nuostolių 2006 atskaitiniais metais ir 495 mln. EUR – 2007 atskaitiniais metais ([24]).

(58) Be to, remiantis įmonės paskelbta finansine informacija, bendrovė užregistravo 214,8 mln. EUR nuostolių prieš apmokestinimą per pirmąjį 2008 m. ketvirtį, t. y. 41 % daugiau, palyginti su tuo pačiu 2007 m. laikotarpiu. Be to, bendrovės *Alitalia* įsiskolinimas 2008 m. balandžio 30 d. siekė 1,36 mlrd. EUR, t. y. 13 % daugiau, palyginti su 2007 m. gruodžio mėn. lygiu. Įmonės likvidžiosios lėšos, įskaitant trumpalaikius finansinius kreditus, 2008 m. balandžio 30 d. sumažėjo 174 mln. EUR, t. y. 53 %, palyginti su 2007 m. gruodžio mėn. pabaiga ([25]).

(59) Ši aplinkybė akivaizdžiai pabrėžiama dekrete-įstatyme Nr. 80, kuriame visų pirma nurodoma, kad nagrinėjamos paskolos suteikimas turi padėti bendrovei pakilti ir turi sudaryti sąlygas susidoroti su skubiu likvidumo poreikiu (žr. 57 ir 58 konstatuojamąsias dalis).

(60) Be to, Italijos valdžios institucijos savo 2008 m. gegužės 30 d. atsakyme Komisijai pabrėžė, kad dekreto-įstatymo Nr. 93 priėmimą paskatino pablogėjusi bendrovės finansinė padėtis ir kad jis yra skirtas padėti jai išsaugoti savo kapitalo dydį ir užtikrinti veiklos tęstinumą. Šiuo klausimu jos nurodė, kad priimtos priemonės skirtos išvengti, kad dėl nuostolių akcinis kapitalas ir rezervai nesumažėtų žemiau leistinos ribos ir dėl to nebūtų pradėta nemokumo procedūra („*procedura concorsuale*“) ar bendrovės likvidavimas.

(61) 2008 m. birželio 3 d. Italijos valdžios institucijos priėmė dekretą-įstatymą Nr. 97 ([26]), kuriame taip pat nurodoma pirmiau apibūdinta bendrovės *Alitalia* finansinė padėtis ir kuris padeda šiam tyrimui.

([24]) Italijos valdžios institucijų duomenys, perduoti Komisijai 2008 m. gegužės 30 d. raštu.

([25]) Finansinius rezultatus žr. bendrovės *Alitalia* interneto svetainėje (http://corporate.alitalia.com/en/investors/financial/index.aspx).

([26]) *Decreto-legge nº 97, Disposizioni urgenti in materia di monitoraggio e trasparenza dei meccanismi di allocazione della spesa pubblica, nonche' in materia fiscale e di proroga di termini* (*GU Nº 128 del 3/06/2008*).

(62) Visi šie duomenys leidžia manyti, kad bendrovės *Alitalia* finansinė padėtis buvo labai sunki tuo metu, kai dekretu-įstatymu Nr. 80 jai buvo suteikta 300 mln. EUR paskola ir kai buvo priimtas dekretas-įstatymas Nr. 93, bent jau taip teigia Italijos valdžios institucijos savo 2008 m. gegužės 30 d. rašte Komisijai. Komisija mano, kad šiuo klausimu reikėtų pabrėžti, jog Italijos valdžios institucijos tokiu vertinimu nesuabejojo savo pastabose dėl oficialios tyrimo procedūros pradžios ([27]).

(63) Tokiomis aplinkybėmis Komisija taip pat mano, kad reikėtų priminti, jog bendrovės *Alitalia* finansinė padėtis blogėjo nuo 1997 m. ir labai pablogėjo nuo 2001 m., kaip rodo bendrovės finansinės padėties apibūdinimas minėtuose 2001 m. liepos 18 d., 2004 m. liepos 20 d. ir 2005 m. birželio 7 d. Komisijos sprendimuose (žr. 47 konstatuojamąją dalį). Valstybinio pobūdžio pagalbos priemonės, kuriomis bendrovė naudojosi nuo 1997 m., pakankamai įrodo, kad sunkumams, su kuriais bendrovė susiduria jau beveik 10 metų, kelią pakartotinai užkerta viešojo akcininko pagalba.

7.1.1.2. Valstybės pagalbos ypatumai

(64) Dėl nagrinėjamos priemonės suteikimo sąlygų Komisija visų pirma nustatė, kad pagal dekretą-įstatymą Nr. 80 taikoma palūkanų norma yra tokia, kokia nurodyta Komisijos pranešime apie susigrąžinamos valstybės pagalbos palūkanų normas bei orientacines ir diskonto normas, taikomas 25 valstybių narių, galiojančiame nuo 2008 m. sausio 1 d., o nuo 2008 m. liepos 1 d. – kokia nurodyta Komisijos komunikate dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo ([28]). Dekretu-įstatymu Nr. 93 ši norma buvo padidinta 1 % ([29]).

(65) Svarbu pabrėžti, kad nuo 2008 m. liepos 1 d. galiojančiame Komisijos pranešime apie susigrąžinamos valstybės pagalbos palūkanų normas bei orientacines ir diskonto normas, taikomas 25 valstybių narių ([30]), nurodytos normos turi atspindėti vidutinę įvairiose valstybėse narėse galiojančią palūkanų normą vidutinio ir ilgo laikotarpio (nuo penkerių iki dešimties metų) paskoloms esant normaliam įkeisto turto lygiui. Tačiau Komisija mano, kad tokios normos, net padidintos 1 %, negali būti laikomos tinkamomis įmonei, kurios finansinė padėtis yra labai sunki. Be to, šis pranešimas pagrįstas 1997 m. Komisijos pranešimu dėl orientacinių ir nuolaidų normų metodo nustatymo ([31]), kuriame nurodyta, kad „tokiu būdu nustatyta orientacinė norma yra žemiausia norma, kuri gali būti didinama esant rizikingoms situacijoms (pavyzdžiui, įmonei sunkiai besiverčiant arba jei bankams nepateikiami įprasti užstatai). Tokiais atvejais, jei nė vienas privatus bankas nėra sutikęs skirti reikiamą paskolą, priemoka gali būti padidinta 400 ar daugiau pagrindinių punktų“. Tačiau Komisija mano, kad orientacinę normą padidinus net 100 pagrindinių punktų, kaip numatyta dekrete-įstatyme Nr. 93, negalima tolygiai atsižvelgti į ypač sunkią padėtį, kurioje buvo bendrovė *Alitalia* priemonės taikymo metu.

(66) Dėl Europos Komisijos komunikato dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo ([32]) reikėtų nurodyti, kad jis yra taikytinas, nes paskola buvo suteikta prieš jam įsigaliojant, ir kad priemonė vertinama kaip pagalba jos suteikimo metu, o Italijos valdžios institucijos neatsakė į Komisijos 2008 m. birželio 11 d. sprendime pareikštas abejones. Todėl Komisijos pareikštos abejonės išlieka.

(67) Todėl Komisija, remdamasi anksčiau nurodytais duomenimis, mano, kad privatus investuotojas, esantis panašioje kaip Italijos valstybė padėtyje šiuo konkrečiu atveju, net jei ir būtų sutikęs bendrovei *Alitalia* taikyti minėtą priemonę, nebūtų sutikęs, kad suteikta palūkanų norma, net ir padidinta 100 pagrindinių punktų, būtų taikoma normalioje finansinėje padėtyje esančiai įmonei.

(68) Tokio su nagrinėjamos priemonės palūkanų norma susijusio vertinimo Italijos valdžios institucijos nesugebėjo paneigti savo 2008 m. liepos 12 d. rašte. Iš tikrųjų savo pastabose Italijos valdžios institucijos tik tvirtina, nors savo teiginių nepagrindžia, jog norma buvo nustatyta tokio dydžio, kad leistų užtikrinti tiesioginę ir atitinkamą ekonominę kapitalo grąžą.

(69) Be to, Komisija pabrėžia, kad Italijos Vyriausybės sprendimas suteikti paskolą priimtas 2008 m. balandžio 22 d., po to, kai tą pačią dieną *Air France-KLM* grupė atsiėmė pasiūlymą perpirkti bendrovę *Alitalia* ([33]), ir kad dekreto-įstatymo Nr. 93 priėmimas buvo motyvuojamas bendrovės finansinės padėties pablogėjimu. Neatsižvelgiant į *Air France-KLM* grupės pasiūlymo atsiėmimo priežastis, kurios visų pirma buvo susijusios su bendrovės *Alitalia* finansine padėtimi ([34]), vis dėlto sprendimas suteikti nagrinėjamą paskolą priimtas iškart po sprendimo atsiimti pasiūlymą.

([27]) Žr. 2008 m. liepos 12 d. Italijos valdžios institucijų rašto Komisijai 9 dalį.
([28]) Žr. 12 konstatuojamąją dalį.
([29]) Žr. 5 konstatuojamąją dalį.
([30]) Žr. išnašą p. 6.
([31]) OL C 273, 1997 9 9, p. 3.
([32]) Žr. išnašą p. 6.
([33]) Viešas siūlymas keistis akcijomis bendrovei *Alitalia* buvo pateiktas 2008 m. kovo 14 d., o kovo 16 d. jį patvirtino jos valdyba.
([34]) Žr. minėtą Italijos valdžios institucijų 2008 m. gegužės 30 d. raštą Komisijai.

(70) Šiuo požiūriu nepagrįsti Italijos valdžios institucijų teiginiai, kad tokios operacijos neįgyvendinimas neprieštarauja privatizavimo procesui, negali būti pateikti nesant įtikinamų detalių, įrodančių tokio projekto realumą nagrinėjamos priemonės taikymo metu. Bandymais privatizuoti bendrovę, kuriuos Italijos valdžios institucijos nurodo savo 2008 m. gegužės 30 d. rašte ir kurie susiję su 2006 m. pabaigos–2007 m. pabaigos laikotarpiu, iš tikrųjų negalima įrodyti, kad nagrinėjamos priemonės taikymo metu alternatyvi perpirkimo galimybė buvo reali.

(71) B. Ermolli raštas bendrovei *Alitalia*, kurį Italijos valdžios institucijos mini savo 2008 m. gegužės 30 d. rašte ir kuris, jų manymu, įrodo Italijos verslininkų ir investuotojų susidomėjimą parengti bendrovės veiklos atgaivinimo projektą, taip pat negali būti laikomas tokio pobūdžio perspektyva ([35]).

(72) Dėl po 2008 m. gegužės 30 d. sekusių įvykių, kuriuos Italijos valdžios institucijos mini savo raštuose, ir visų pirma 2008 m. birželio 9 ir 10 d. tarp bendrovės *Alitalia* ir *Intesa Sanpaolo* sudarytos sutarties reikėtų priminti, kad norint įvertinti nagrinėjamą priemonę reikia atsižvelgti į jos skyrimo metu vyravusias aplinkybes. Šiaip ar taip Komisija pabrėžia, kad tai, jog bendrovė *Alitalia* 2008 m. birželio mėn. bankui *Intesa Sanpaolo* pavedė skatinti bendrovės privatizavimą ir ieškoti jam išeičių, negali būti laikoma užtikrinta ir greita bendrovės perpirkimo galimybe, nes tuo metu nebuvo jokios garantijos dėl sėkmingo bankui *Intesa Sanpaolo* patikėtos užduoties įgyvendinimo.

(73) Tokiomis aplinkybėmis reikėtų pabrėžti, kad tuo metu, kai Italijos valstybė taikė nagrinėjamą pagalbą, nė vienas privatus bendrovės *Alitalia* akcininkas neprisidėjo prie valstybės paramos siekiant padengti skubų bendrovės likvidumo poreikį.

(74) Beveik tuo pačiu metu atsiimtas minėtas pasiūlymas perpirkti ir Italijos Vyriausybės suteikta paskola, kitų perpirkimo galimybių nebuvimas paskolos suteikimo metu ir privačių bendrovės *Alitalia* akcininkų nedalyvavimas Italijos valstybei skiriant finansinę pagalbą patvirtina išvadą, kad panašaus dydžio akcininkas, atsižvelgdamas į padėties rimtumą, nebūtų sutikęs suteikti tokią paskolą.

([35]) 2008 m. gegužės 13 d. bendrovės *Alitalia* pranešime spaudai nurodyta, kad „*The Board expressed its appreciation for the communication from Mr Bruno Ermolli and awaits a clear statement of intent which proves to be in line with the above indications in order to agree to the requested due diligence*“ (http://corporate.alitalia.com/en/press/press/index.aspx).

(75) Be to, Komisija mano, kad, atsižvelgdamas į labai sunkią bendrovės *Alitalia* finansinę padėtį, toks privatus investuotojas nebūtų jai suteikęs bet kokios paskolos ir *a fortiori* paskolos, kurios suma įskaitoma į jos nuosavą kapitalą, ir kuri bendrovės likvidavimo atveju būtų grąžinta tik solidariai ir proporcingai akciniam kapitalui sumokėjus visiems kitiems kreditoriams (dekreto-įstatymo Nr. 93 4 straipsnio 4 dalis). Paskolos, iš pradžių numatytos bendrovės *Alitalia* kapitalui papildyti, suteikimas dar labiau pagrindžia Komisijos tyrimą dėl nagrinėjamos priemonės laikymo valstybės pagalba.

(76) Atsižvelgdama į visą pirmiau nurodytą informaciją, Komisija mano, kad bendrovei *Alitalia* taikydama 300 mln. EUR sumos nagrinėjamą priemonę Italijos valstybė nepasielgė kaip suinteresuotas akcininkas, įgyvendinantis struktūrinę, bendrąją ar sektoriaus politiką, kuriam rūpi ilgalaikės investuoto kapitalo rentabilumo perspektyvos, o ne kaip paprastas investuotojas ([36]).

(77) Todėl Komisija mano, kad nagrinėjama priemonė, kad ir kaip būtų panaudotos atitinkamos lėšos, bendrovei *Alitalia* iš valstybės lėšų suteikia ekonominį pranašumą, kurio ji neturėtų įprastomis rinkos sąlygomis ([37]).

7.1.2. *Dėl atrankinio priemonės pobūdžio*

(78) Skirta paskola bendrovei *Alitalia* suteikia ekonominį pranašumą ir ji yra vienintelė naudos gavėja. Todėl nagrinėjama priemonė turi atrankinį pobūdį.

7.1.3. *Dėl poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai ir konkurencijos iškraipymui*

(79) Komisija mano, kad nagrinėjama priemonė turi poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, nes ji susijusi su įmone, kurios vykdoma transporto veikla iš esmės tiesiogiai veikia prekybą daugelyje valstybių narių. Be to, priemonė iškraipo ar gali iškraipyti konkurenciją bendrojoje rinkoje, nes ji taikyta tik vienai įmonei, konkuruojančiai su kitomis oro linijų bendrovėmis, priklausančiomis Europos Sąjungos tinklui, visų pirma, kai 1993 m. sausio 1 d. įsigaliojo trečiasis oro transporto liberalizavimo etapas ([38]).

([36]) Žr., pavyzdžiui, 1998 m. rugsėjo 15 d. Teismo sprendimą, *Breda Fucine Meridionali*/Komisija, T-126/96 ir T-127/96, Rink. p. II-3437, 79 paragrafas.

([37]) Žr., pavyzdžiui, 1996 m. liepos 11 d. Teismo sprendimą, SFEI, C-39/94, Rink. p. 3547, 60 paragrafas.

([38]) 1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2407/92 dėl oro vežėjų veiklos licencijų, 1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2408/92 dėl Bendrijos oro vežėjų patekimo į Bendrijos vidaus oro maršrutus ir 1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2409/92 dėl oro susisiekimo paslaugų kainų ir tarifų – OL L 240, 1992 8 24, p. 1.

(80) Atsižvelgdama į pirmiau nurodytą informaciją, Komisija mano, kad, remiantis šiame etape jos turimais duomenimis, 300 mln. EUR sumos priemonė, kurią Italijos valstybė taikė bendrovei *Alitalia*, yra valstybės pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalies nuostatas.

7.2. **Pagalbos priemonės laikymas neteisėta pagalba**

(81) Remiantis Sutarties 88 straipsnio 3 dalies nuostatomis valstybė narė turi pranešti apie visus ketinimus suteikti ar pakeisti pagalbą. Suinteresuota valstybė narė planuojamų priemonių neįgyvendina tol, kol procedūroje nepriimamas galutinis sprendimas.

(82) Italijos Vyriausybės sprendimas skirti 300 mln. EUR sumos paskolą priimtas 2008 m. balandžio 22 d. dekretu-įstatymu Nr. 80. Tą pačią dieną lėšos pervestos bendrovei *Alitalia*, tai, beje, Komisijai patvirtino ir Italijos valdžios institucijos 2008 m. balandžio 23 d. posėdyje. Dekretas-įstatymas Nr. 93, kuriuo numatoma galimybė paskolos sumą įskaityti į bendrovės nuosavą kapitalą, priimtas 2008 m. gegužės 27 d.

(83) Tačiau Komisija konstatuoja, kad nei dekreto-įstatymo Nr. 80, nei dekreto-įstatymo Nr. 93 priėmimo dieną Italija jai nepranešė apie minėtą priemonę. Todėl Komisija mano, kad Italija, pažeidžiant Sutarties 88 straipsnio 3 dalį taikiusi nagrinėjamą pagalbą, veikė neteisėtai.

7.3. **Pagalbos priemonės suderinamumas su bendrąja rinka**

(84) Komisija mano, kad nagrinėjama priemonė yra valstybės pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalies nuostatas, todėl reikia išnagrinėti jos galimą suderinamumą atsižvelgiant į šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytas išimtis. Šiuo klausimu reikėtų priminti, kad nagrinėjamos pagalbos priemonės gavėjas priklauso oro transporto sektoriui.

(85) Dėl Sutarties 87 straipsnio 2 dalyje nustatytų išimčių, susijusių su socialinio pobūdžio pagalba individualiems vartotojams, su pagalba gaivalinių nelaimių ir ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atlyginti ir su pagalba, teikiama tam tikrų Vokietijos Federacinės Respublikos regionų ūkiui, Komisija nustatė, kad šiomis aplinkybėmis jos yra visiškai netinkamos.

(86) Dėl Sutarties 87 straipsnio 3 dalies b punkte nustatytos išimties reikėtų nurodyti, kad nagrinėjama pagalbos priemonė nėra skirta įgyvendinti bendriems Europos interesams svarbius projektus ar dideliems Italijos ekonomikos sunkumams atitaisyti. Be to, ši priemonė nėra skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies d punkte nustatytą išimtį.

(87) Dėl Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytos išimties, leidžiančios pagalbą, palengvinančią tam tikros ekonominės veiklos rūšių plėtrą, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui, Komisija mano, kad nėra įrodymų, leidžiančių nagrinėjamą pagalbą laikyti suderinama su bendrąja rinka. Iš tikrųjų nė viena šiuo klausimu Komisijos gairėse dėl EB sutarties 92 ir 93 straipsnių ir EEE susitarimo 61 straipsnio taikymo valstybės pagalbai aviacijos sektoriuje ([39]), kurias papildė Komisijos komunikatas [dėl] Bendrijos gairių dėl oro uostų finansavimo ir valstybės pagalbos oro transporto bendrovių veiklai iš regioninių oro uostų pradėti ([40]), nustatyta išimtis šiuo atveju netaikytina.

(88) Be to, nors Komisija, remdamasi gairėmis dėl valstybės regioninės pagalbos, iš dalies pakeistomis 2000 m. ([41]), išimties tvarka buvo leidusi tam tikrą pagalbą veiklai oro transporto sektoriuje oro linijoms, kuriomis skraidinama iš atokiausių regionų, siekiant kompensuoti papildomas išlaidas, susijusias su šių, Sutarties 299 straipsnio 2 dalyje nustatytų regionų patiriamais nuolatiniais sunkumais, tokia išimtis nėra tinkama šiomis aplinkybėmis.

(89) Dėl minėtų išimčių Komisija pažymi, kad Italijos valdžios institucijos savo raštuose nepabrėžė, kad šiuo konkrečiu atveju jos buvo taikomos.

(90) Dėl Italijos valdžios institucijų argumento, kad dėl viešosios tvarkos ir teritorinio tęstinumo priežasčių būtina užtikrinti bendrovės *Alitalia* teikiamas viešąsias paslaugas, Komisija nustatė, kad šio vieno nepatvirtinto teiginio nepakanka, kad ji nagrinėjamą pagalbos priemonę galėtų laikyti suderinama su bendrąja rinka.

(91) Galiausiai Komisija mano, kad nagrinėjama pagalbos priemonė nebūtų laikoma suderinama su bendrąja rinka pagal 2004 m. gairių nuostatas. Nors pagal šias gaires bendrovė *Alitalia* gali būti laikoma sunkumus patiriančia įmone, tačiau šiuo atveju ji neatitinka visų kitų sąlygų, leidžiančių manyti, kad nagrinėjama paskola yra sanavimo pagalba.

([39]) OL C 350, 1994 12 10, p. 5.
([40]) OL C 312, 2005 12 9, p. 1.
([41]) OL C 258, 2000 9 9, p. 5.

(92) Pirma, Komisija nustatė, kad Italijos valdžios institucijos neįrodė, jog nagrinėjama priemone nebus padaryta netinkamo poveikio kitoms valstybėms narėms ([42]). Iš tikrųjų, Italijos valdžios institucijos šiuo klausimu tik pabrėžė, kad privatizavimo procesas ir nagrinėjamos priemonės taikymas šiomis aplinkybėmis yra bendro pobūdžio procesas, nes minėtos priemonės taikymas bendrovei *Alitalia* nesuteikia sąlygų įgyvendinti konkurencinių strategijų. Italijos valdžios institucijos niekaip nepaaiškino rimtų socialinių priežasčių, kuriomis galima būtų pateisinti nagrinėjamos priemonės taikymą.

(93) Antra, Italijos valdžios institucijos nepateikė įsipareigojimo, ne vėliau nei praėjus šešiems mėnesiams nuo priemonės įgyvendinimo pateikti restruktūrizavimo ar likvidavimo planą arba įrodymą, kad buvo grąžinta visa paskola ([43]). Italijos valdžios institucijos savo raštuose nurodo, kad restruktūrizavimo planas ir nagrinėjamos priemonės grąžinimo kalendorinis planas yra parengti. Tačiau Italijos valdžios institucijų teiginys, kad restruktūrizavimo plano parengimas yra bendrovės *Alitalia* nuo 2006 m. vykstančio privatizavimo proceso dalis, neleidžia manyti, kad Komisija gavo oficialų įsipareigojimą per šešis mėnesius nuo priemonės suteikimo pateikti veiksmingą bendrovės restruktūrizavimo planą.

(94) Kita vertus, tariamas paskolos grąžinimo kalendorinis planas, minimas dekrete-įstatyme Nr. 93, taip pat Komisijai nesuteikia galimybės manyti, kad 2004 m. gairių 24 straipsnio c dalies sąlygos yra laikomasi. Iš tikrųjų tai, kad nagrinėjama paskola turi būti grąžinta per kuo trumpesnį laikotarpį, t y. nuo trisdešimtos dienos po bendrovės *Alitalia* akcinio kapitalo perleidimo iki 2008 m. gruodžio 31 d., neleidžia manyti, kad Italijos valdžios institucijos įsipareigojo per šešis mėnesius nuo dekreto-įstatymo Nr. 80 nustatytos priemonės įgyvendinimo, t. y. ne vėliau nei 2008 m. spalio 23 d., pateikti įrodymą, kad buvo grąžinta visa paskola.

(95) Bet kuriuo atveju Italijos valdžios institucijos neatsižvelgia į tai, kad dekreto-įstatymo Nr. 93 4 straipsnio 4 dalyje nurodyta, jog bendrovės likvidavimo atveju nagrinėjama suma bus grąžinta tik tuomet, kai solidariai ir proporcingai akciniam kapitalui bus atsiskaityta su visais kitais kreditoriais, o tai šiuo atveju gali panaikinti bet kokią grąžinimo galimybę. Dekrete minima bendrovės likvidavimo galimybė nėra laikoma Italijos įsipareigojimu ne vėliau nei per šešis mėnesius nuo priemonės įgyvendinimo pateikti likvidavimo planą.

(96) Trečia, Italijos valdžios institucijos taip pat neįrodė, kad nagrinėjama pagalba yra kiekybiškai pateisinama siekiant išsaugoti įmonės veiklą (2004 m. gairių 25 straipsnio d dalis). Iš tikrųjų Italijos valdžios institucijos savo raštuose tik patvirtino, kad bendrovei *Alitalia* skirta bendra pagalbos suma buvo būtinai reikalinga ir proporcinga bendrovės pastovumo ir turto išsaugojimo tikslui. Tokiomis aplinkybėmis, priešingai negu teigia Italijos valdžios institucijos, bendrovės finansinės padėties apibūdinimas, pateiktas jų 2008 m. gegužės 30 d. rašte Komisijai, neleidžia daryti tokios išvados.

(97) Ketvirta, vis dėlto negalima manyti, kad bendrovė *Alitalia* laikėsi su taisykle, kad pagalba gali būti suteikiama tik vieną kartą, susijusios sąlygos ([44]) tiek dėl sanavimo, tiek dėl restruktūrizavimo pagalbos. Iš tikrųjų reikėtų priminti, kad pagal 2004 m. gaires, jei įmonė praeityje jau yra gavusi sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbą ir jei nuo sanavimo pagalbos suteikimo arba restruktūrizavimo plano įgyvendinimo pabaigos praėjo mažiau nei 10 metų arba restruktūrizavimo plano įgyvendinimas buvo sustabdytas, Komisija neleis suteikti nei sanavimo, nei restruktūrizavimo pagalbos.

(98) Tačiau bendrovė *Alitalia* jau yra gavusi restruktūrizavimo pagalbą, kurią Komisija patvirtino 2001 m. liepos 18 d. sprendimu ([45]), ir sanavimo pagalbą kaip valstybės garantiją 400 mln. EUR trumpalaikei paskolai, kurią Komisija patvirtino 2004 m. liepos 20 d. ([46]). Dešimties metų laikotarpis nuo paskutinės pagalbos dar nesibaigė, todėl bendrovė *Alitalia* šiuo atveju negalėjo gauti nagrinėjamos pagalbos.

(99) Vis dėlto 2004 m. gairėse numatytos taisyklės, kad pagalba gali būti suteikiama tik vieną kartą, išimtys. Tačiau Komisija nustatė, kad, viena vertus, šis atvejis neatitinka 73 dalies a ir b punktų sąlygų. Beje, Italijos valdžios institucijos nepabrėžė, kad šios išimtys galėtų būti šiuo atveju taikomos.

(100) Kita vertus, dėl 2004 m. gairių 73 dalies c punkte nustatytos išimties, susijusios su nuo bendrovės nepriklausančiomis, išskirtinėmis ir nenumatytomis aplinkybėmis, Komisija mano, kad ji šiuo atveju taip pat netaikytina.

(101) Iš tikrųjų reikėtų priminti, kad bendrovės *Alitalia* finansiniai sunkumai jau keletą metų buvo pasikartojančio pobūdžio, todėl prieštarauja teiginiui, kad sunkumai, su kuriais susidūrė bendrovė, ir kurie pateisintų nagrinėjamos priemonės taikymą, būtų laikomi nuo bendrovės nepriklausančiomis, išskirtinėmis ir nenumatytomis aplinkybėmis.

([42]) Žr. 2004 m. gairių 25 dalies b punktą.
([43]) Žr. 2004 m. gairių 25 dalies c punktą.
([44]) Žr. 2004 m. gairių 3.1.1. skyriaus 24 dalies e punktą ir 3.3 skyrių.
([45]) 2001 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimas (minėtas 47 konstatuojamojoje dalyje).
([46]) 2004 m. liepos 20 d. Komisijos sprendimas (minėtas 47 konstatuojamojoje dalyje).

(102) Tokiomis aplinkybėmis reikėtų remtis bendrovės *Alitalia* finansinės padėties apibūdinimu, pateiktu 2001 m. liepos 18 d., 2004 m. liepos 20 d. ir 2005 m. birželio 7 d. Komisijos sprendimuose (pirmiau minėtuose), kuriuose pabrėžiama, kad nuo 1997 m. bendrovė susiduria su sudėtinga, o nuo 2001 m. – su susirūpinimą keliančia padėtimi ([47]). Be to, labai sunki bendrovės *Alitalia* finansinė padėtis nagrinėjamos priemonės skyrimo dieną įrodo, kad 2004 m. Komisijai praneštas ir 2005 m. birželio 7 d. sprendime nagrinėtas restruktūrizavimo planas nepavyko ([48]).

(103) Italijos valdžios institucijų pastaraisiais metais bendrovei *Alitalia* skirtos pagalbos priemonės taip pat įrodo, kad ši sunki finansinė padėtis pasikartoja (žr. 7 skyrių) ([49]).

(104) Tokiomis aplinkybėmis labai sudėtinga dabartinė ekonominė padėtis, su kuria susiduria oro transporto sektorius ir kuri visų pirma yra susijusi su dideliu naftos kainos augimu per pirmąjį 2008 m. pusmetį, pati savaime nėra jau daugybę metų ypač sunkios bendrovės *Alitalia* finansinės padėties paaiškinimas. Šiuo klausimu reikėtų priminti, kad pagal minėtą 2008 m. balandžio 23 d. dekretą-įstatymą Nr. 80 minėtos paskolos suteikimą buvo pagrįstas kompanijos finansine padėtimi ir jos skubiu likvidumo poreikiu ir kad dekreto-įstatymo Nr. 93 priėmimas buvo pagrįstas pablogėjusia bendrovės finansine padėtimi ir buvo skirtas išsaugoti jos kapitalo dydį ir taip užtikrinti jos veiklos tęstinumą ([50]).

(105) Nesant jokių abejonių, kad dabartinė ekonominė padėtis prisidėjo prie dar didesnių sunkumų, su kuriais susiduria bendrovė *Alitalia*, sustiprinimo, vis dėlto ji ir anksčiau patyrė ekonominių sunkumų, be to, tokia ekonominė padėtis daro poveikį visiems oro vežėjams.

(106) Todėl galima daryti išvadą, kad šio atvejo aplinkybėmis turėtų būti laikomasi 2004 m. gairėse nustatyto principo, kad pagalba gali būti suteikiama tik vieną kartą.

(107) Italijos rėmimasis *Bull* sprendimu negali paneigti šio tyrimo.

(108) Šiame sprendime Komisija manė, kad ypatingomis šio konkretaus atvejo aplinkybėmis pagal vienintelės pagalbos kriterijų („*one time, last time*“) neprieštaraujama pagalbos, apie kurią pranešė Prancūzija, leidimui, nors ir nepraėjo 10 m. terminas iki kitos restruktūrizavimo pagalbos skyrimo. Tame sprendime Komisija manė, kad šio principo tikslo, t. y. sutrukdyti skirti perdėtą pagalbą, buvo laikomasi, nes Prancūzija dirbtinai nepalaikė bendrovės *Bull* veiklos pasikartojančio pobūdžio sunkumų atveju.

(109) Vis dėlto reikėtų pabrėžti, kad bendrovei *Bull* buvo taikomos 1999 m., o ne 2004 m., kaip šiuo atveju, gairės ([51]). Priešingai nei 1999 m. gairėse, 2004 m. gairėse nustatyta, kad principas, kad pagalba gali būti suteikiama tik vieną kartą, taikomas sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbai, t. y. ne tik restruktūrizavimo pagalbai, bet ir atitinkamai įmonei anksčiau skirtai sanavimo pagalbai. Be to, Komisija pabrėžia, kad iš 2004 m. gairių matyti, jog siekiant išvengti neteisingai įmonėms teikiamos pagalbos, kai jos gali išlikti tik dėl pakartotinės valstybės paramos, sanavimo arba restruktūrizavimo pagalba turi būti teikiama tik vieną kartą (žr. 72 dalį).

([47]) Be to, 2001 m. liepos 18 d. sprendime nurodyta, kad: „Nepaisant kelių iš eilės 1997 m. vasario ir birželio mėn. atliktų plano patobulinimų, apie kuriuos Komisijai pranešta 1997 m. birželio 26 d., bendrovė *Alitalia* yra įmonė, kurios ypatinga rizika yra ypač didelė. Šiuo klausimu reikėtų priminti, kad: […] kompanijos finansinė padėtis yra nepaprastai sunki ir netvirta. Tik 1 000 mlrd. Italijos lirų investicija 1996 m. birželio mėn. leido jai išvengti bankroto, nes 1996 m. pavasarį jos nuosavos lėšos buvo lygios beveik nuliui, o įsiskolinimas – didelis. Vien tik toks įmonės finansinės padėties nestabilumas, atsižvelgiant į kompanijos dydį ir numatytos investicijos sumą, gali atgrasinti investuotojus, veikiančius pagal rinkos ekonomikos taisykles.“ Be to, iš 2004 m. liepos 20 d. sprendimo matyti, kad bendrovės *Alitalia* padėtis nuo 2001 m. kėlė susirūpinimą ir kad – padėties blogėjimo ženklas – kompanijos akcijų pardavimas 2004 m. gegužės 4 d. buvo laikinai sustabdytas, nes akcijų kaina nukrito 15 % iki 0,1995 EUR, o bendrovės *Alitalia* sąskaitas audituojanti bendrovė nustatė finansinės padėties pablogėjimą ir nurodė, kad netaikant įžvalgių ir adekvačių priemonių tokia finansinė padėtis verstų ieškoti naujų išeičių, įskaitant ir likvidavimą. Taip pat 2005 m. birželio 7 d. sprendime žr. priminimą apie bendrovės padėtį 2004 m. liepos mėn.

([48]) Reikėtų priminti, kad 2004 m. Komisijai pateiktame restruktūrizavimo plane buvo numatyta „2008 m. maždaug 1 mlrd. EUR pagerinti metinius rezultatus, iš kurių 200 mln. EUR bus gauta iš vietų užimtumo ir maždaug 770 mln. EUR sudarys kiti pagal planą gauti rezultatai. Kalbant apie pastaruosius rezultatus pagrindiniai pažangos šaltiniai bus: vartojimo, komercinių išlaidų ir išlaidų personalui taupymas.“ (žr. 2005 m. birželio 7 d. sprendimo 203 konstatuojamąją dalį).

([49]) 2004 m. gairėse nurodyta: „Jei sanavimo pagalba yra suteikiama įmonei, kuri jau gavo restruktūrizavimo pagalbą, galima manyti, kad pagalbos gavėjos sunkumai yra pasikartojančio pobūdžio ir, kad pakartotina valstybės intervencija sukelia konkurencijos iškraipymus, kurie prieštarauja bendram interesui. Tokios pakartotinos valstybės intervencijos turėtų būti draudžiamos.“ (72 dalis *in fine*).

([50]) Žr. 57 konstatuojamąją dalį.

([51]) Žr. minėto *Bull* sprendimo išnašą p. 9.

(110) Be to, priešingomis nei ypatingos *Bull* bylos aplinkybėmis ([52]), sunkumai, su kuriais susiduria bendrovė *Alitalia* ir kurie paskatino taikyti nagrinėjamą priemonę, nėra, kaip pirmiau nustatyta, susiję su nepalankia dabartine ekonomine padėtimi oro transporto sektoriuje. Šie sunkumai yra tokio pat pobūdžio, kaip ir tie, su kuriais bendrovė susidūrė anksčiau, kaip įrodo finansinės padėties apibūdinimas nuo 1997 m. (žr. 57 ir 58 konstatuojamąsias dalis), ir, priešingai nei *Bull* bylos atveju ([53]), yra pasikartojančio pobūdžio.

(111) Galiausiai, priešingai nei Komisija nustatė *Bull* byloje ([54]), bendrovė *Alitalia* pasinaudojo ir restruktūrizavimo, ir sanavimo pagalba valstybės garantijų forma, o terminas nuo šių pagalbų skyrimo dar nepasibaigė.

(112) Todėl, net jei ir būtų laikomasi visų kitų 2004 m. gairių sąlygų, leidžiančių manyti, kad nagrinėjama paskola yra sanavimo pagalba, *quod non*, sąlygos, susijusios su principu, kad pagalba gali būti suteikiama tik vieną kartą, šiuo atveju būtų nesilaikoma ir nuo jos negalima būtų nukrypti taikant vieną iš minėtų gairių 73 dalyje nustatytų išimčių.

(113) Todėl iš anksčiau pateiktos informacijos galima daryti išvadą, kad nagrinėjama pagalbos priemonė yra nesuderinama su bendrąja rinka.

7.4. **Išieškojimas**

(114) Komisija primena, kad pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (tapęs Sutarties 88 straipsniu) 14 straipsnio 1 dalies nuostatas ([55]) bet kokia neteisėta ir su bendrąja rinka nesuderinama pagalba turi būti išieškota iš gavėjo.

(115) Nagrinėjama priemonė bendrovei *Alitalia* taikyta neteisėtai ir yra nesuderinama su bendrąja rinka, todėl turi būti iš bendrovės išieškota ([56]).

(116) Komisija primena, kad atsižvelgdamas į itin sunkią bendrovės *Alitalia* finansinę padėtį ir nagrinėjamos priemonės taikymo sąlygas, privatus investuotojas nebūtų sutikęs suteikti kokią nors paskolą ir *a fortiori* paskolą, kurios suma įskaitoma į bendrovės nuosavą kapitalą. Atsižvelgdama į nagrinėjamos priemonės pobūdį ir jos taikymo aplinkybes, Komisija mano, kad grąžintina pagalba yra visa paskolos suma.

(117) Be to, susigrąžinant reikėtų atsižvelgti į palūkanas, susikaupusias nuo tos dienos, kai nagrinėjama pagalba buvo pervesta bendrovei, t. y. nuo 2008 m. balandžio 22 d. iki galutinio pagalbos grąžinimo ([57]).

7.5. **Išvada**

(118) Komisija nustatė, kad Italija, pažeisdama Sutarties 88 straipsnio 3 dalies nuostatas, neteisėtai taikė bendrovei *Alitalia* skirtą pagalbos priemonę, t. y. 300 mln. EUR paskolą, kuri gali būti įskaityta į bendrovės nuosavą kapitalą.

(119) Todėl Italija turi imtis visų priemonių, reikalingų susigrąžinti šią, su bendrąja rinka nesuderinamą valstybės pagalbą. Pagalbą susigrąžinti reikia iš pagalbos gavėjos, t. y. bendrovės *Alitalia*,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Italija 300 mln. EUR vertės paskolą, kuri gali būti įskaičiuota į bendrovės nuosavą kapitalą, bendrovei *Alitalia* suteikė pažeisdama Sutarties 88 straipsnio 3 dalies nuostatas, todėl ji yra nesuderinama su bendrąja rinka.

2 straipsnis

1. Italija privalo iš pagalbos gavėjo susigrąžinti pirmajame straipsnyje nurodytą pagalbą.

2. Prie grąžintinos sumos pridedamos palūkanos, skaičiuojamos nuo dienos, kai ši suma buvo pervesta bendrovei, iki jos galutinio grąžinimo.

([52]) Žr. minėto *Bull* sprendimo 71 konstatuojamąją dalį.
([53]) Žr. minėto *Bull* sprendimo 73 konstatuojamąją dalį.
([54]) Žr. minėto *Bull* sprendimo 74 konstatuojamąją dalį.
([55]) OL L 83, 1999 3 27, p. 1.
([56]) Komisija norėtų nurodyti, kad sąlygų, leidžiančių jai priimti sprendimą, nurodantį Italijai iš dalies grąžinti nagrinėjamą pagalbą prieš priimant šį sprendimą, šiuo atveju nebuvo laikomasi, nes nebuvo įrodyta didelė rimtos ir nepataisomos žalos bendrovės *Alitalia* konkurentui rizika (žr. minėto Reglamento (EB) Nr. 659/99 11 straipsnio 2 dalį).
([57]) Žr. minėto Reglamento (EB) Nr. 659/99 14 straipsnio 2 dalį ir 80, 83 ir 113 konstatuojamąsias šio sprendimo dalis.

3. Palūkanos skaičiuojamos pagal Reglamento (EB) Nr. 794/2004 ([58]) V skyriuje ir Reglamente (EB) Nr. 271/2008, iš dalies keičiančiame Reglamentą (EB) Nr. 794/2004 ([59]), nustatytas taisykles.

3 straipsnis

1. Pirmajame straipsnyje nurodyta pagalba turi būti susigrąžinta nedelsiant ir veiksmingai.

2. Italija turi užtikrinti, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie jį.

4 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą Italija Komisijai pateikia tokią informaciją:

a) iš pagalbos gavėjo susigrąžintiną bendrą sumą (pagrindinė paskolos dalis ir palūkanos);

b) priemonių, kurių imtasi ir kurių numatoma imtis siekiant įvykdyti šį sprendimą, išsamų apibūdinimą;

c) dokumentus, įrodančius, kad pagalbos gavėjui buvo pranešta apie grąžintiną pagalbą.

2. Italija iki visiško pirmajame straipsnyje nurodytos pagalbos grąžinimo praneša Komisijai apie nacionalinių priemonių, kurių imtasi siekiant įvykdyti šį sprendimą, įgyvendinimo pažangą. Komisijos prašymu, Italija iš karto perduoda visą informaciją apie priemones, kurių jau imtasi ir kurių numatoma imtis šiam sprendimui įvykdyti. Be to, Italija pateikia išsamią informaciją apie iš gavėjo jau susigrąžintos pagalbos ir palūkanų sumą.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.

Priimta Briuselyje, 2008 m. lapkričio 12 d.

Komisijos vardu

Antonio TAJANI

Pirmininko pavaduotojas

([58]) OL L 140, 2004 4 30, p. 1.
([59]) OL L 82, 2008 3 25, p. 1.

PRIEDAS

Suinteresuotųjų šalių, pateikusių Komisijai pastabas pagal Sutarties 88 straipsnio 2 dalies nuostatas, sąrašas

1. *Sterling Airlines a. s.*

2. *British Airways Plc*

3. *Ryanair*

4. *Neos SpA*

5. *The European Travel Agents' and tour Operators' Associations ir the Guild European Business Travel Agents*